

1

**Intro til
dramatik**

Gennem scenekunsten får man indsigt i det at være menneske i verden. I teatret møder vi universelle dilemmaer, der får os til at gruble over tilværelsen, og hvem vi er som mennesker. Teatret undersøger samfund og kulturer og sætter spørgsmålstejn ved de normer og værdier, vi lever efter. Det provokerer os til at tænke nyt og handle anderledes, gør os klogere på mennesker, der måske er helt forskellige fra os selv. Teatret kan formidle spørgsmål og erkendelser ved at appellere til både sanser, tanker og følelser.

Ved at interessere dig for teatrets forskellige udtryk, forskellige genrer og forskellige traditioner, historiske og nutidige, får du viden om kunst og kultur nu i dag og i fortiden. Det supplerer den kulturelle bagage, du får i mange andre fag.

Et praktisk og teoretisk fag om teater

Dramatik er et fag, der handler om teaterforestillingen. Både fra en praktisk og fra en teoretisk vinkel.

Den praktiske del indebærer, at du skal ud på gulvet og prøve dig selv af som skuespiller i forskellige øvelser og improvisationer. Måske er fokus på nogle særlige teknikker til at skabe noget komisk på scenen, måske på teknikker til at indleve dig overbevisende i en rolle. Du kommer også til at lege med forskellige scenografiske løsninger, lys og lyd – og du kommer til at afprøve, hvordan man sætter en dramatisk tekst i scene, og hvordan man udvikler sit eget forestillingsmateriale, fx gennem improvisationer. Som finale kommer du til selv at skabe din egen forestilling i en større eller mindre gruppe.

Den teoretiske del involverer viden om forskellige slags teater. Forskellige instruktører har forskellige ideer om, hvad teatret skal kunne i forhold til tilskuerne. Og i forskellige perioder af historien har der været forskellige traditioner for, hvordan man spillede teater og med hvilke formål. Skal teatret appellere til følelser, sanser eller tanker? Hvordan kan teatret bedst udtrykke noget meningsfuldt om tiden, verden og det at være menneske? Det er spørgsmål, som du kommer til at fordybe dig i, og som kan give rigtig god inspiration til at vælge, hvordan du selv vil arbejde med scenekunst i dag.

Den praktiske og den teoretiske del i faget bindes sammen af refleksionsøvelser over det, du beskæftiger dig med. I refleksionsøvelserne stiller du skarpt på, hvordan teori og praksis supplerer hinanden.

**En voldsom
og
samfunds-
kritisk
forestilling**

"A Clockwork
Orange" på
Aarhus Teater
2021.

Foto: Anna Marin
Schram.

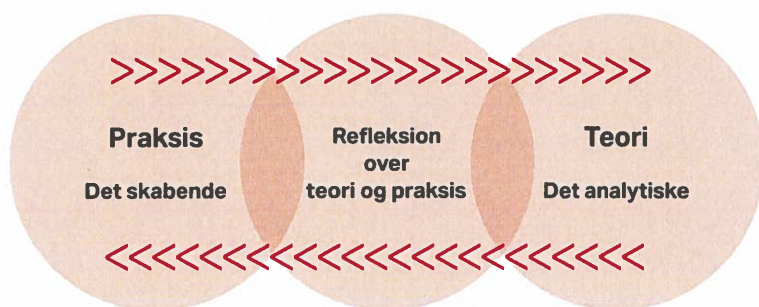
**En humoris-
tisk og
tanke-
vækkende
forestilling**

"Farvel til
Madonna"
på Republique,
2023.

Foto: Sarah
Buthmann.

Model 1.1.

Dramatik- undervis- ningens elementer

Her kan du se en model over de forskellige elementer, der indgår i dramatik-undervisningen.

Det praktisk/skabende og det teoretisk/analytiske kan opleves som to meget forskellige dimensioner, men tanken er, at de skal berige hinanden og spille sammen. Ved at tale og skrive om dine konkrete erfaringer med praksis og teori kan du blive mere bevidst om sammenhængen mellem de to dimensioner. Når du skriver om dine oplevelser og erkendelser, vil du også bedre kunne huske dem. Du samler dine refleksioner i din personlige portfolio.

Kompetencer

Når du arbejder med teater, arbejder du med dig selv som instrument – du bruger din stemme, dine fysiske bevægelser og dine tanker og følelser til at skabe et udtryk på scenen. For at finde frem til den mest udtryksfulde kropsholdning og den mest præcise måde at sige en replik på, må du afprøve, hvad der virker. Og nogle gange må du kaste dig ud i et skørt og vildt bud! Det kan opleves grænseoverskridende, og det kræver mod. Hvis du tør, bliver du til gengæld bedre til at kommunikere klart og præcist med krop og stemme. På scenen og i verden.

Teater er en kollektiv kunstform. På scenen er I afhængige af hinanden for at få spillet til at fungere. Det handler om at *tage* initiativer og *tage imod* initiativer fra hinanden. Eller med teatrets fagudtryk: give impulser og reagere på dem. Der er meget at være opmærksom på, men når I samarbejder, vil I til gengæld opleve, at I kan spille hinanden bedre.

Også som publikum til hinandens visninger har I indflydelse på hinandens arbejde. Det sker gennem den feedback, I giver hinanden. Ved at sætte ord på de andres sceniske løsninger hjælper I dem videre i deres proces. I dramatik-undervisningen får I på denne måde træning i samarbejde fra mange forskellige vinkler.

I faget dramatik kommer du altså til at arbejde med mange forskellige kompetencer, personlige, sociale og faglige, som er illustreret i skemaet på side 14.

Skema 1.1.

Kompetenceskema

Kompetencer	Hvorfor?
Koncentration og nærvær	At arbejde med teater kræver som udgangspunkt, at man er til stede og deltager aktivt. Du skal være nærværende og "på". Både mentalt og kropsligt.
Kreativitet og engagement	At arbejde med teater kræver, at man arbejder med og ikke mod hinandens ideer, og det indebærer, at man lægger kræfter og energi i det. Det er gennem dit kreative og vedholdende arbejde med ideer, at et scenisk udtryk bliver til.
Nysgerrighed og evne til at undersøge	At arbejde med sceniske ideer kræver en vis portion gåpåmod. Altså en indre vilje til at gå med på ideerne og sige ja i både hjerne og krop. Du skal også turde slippe kontrollen og gå med på andres forslag og ideer uden at vide, hvor det ender.
Interpersonel intelligens og samarbejdsevner	Samarbejdet udgør en vigtig grundsten i de skabende processer. Det er afgørende at forsøge at spille alle de andre involverede gode.
Fornemmelse for det sociale rum	For at kunne skabe et scenisk produkt er det vigtigt at have blik for hinanden. Man skal kunne balancere imellem at tage initiativ/"være på" og lytte til de andres ideer/lade dem "være på". Det ligger i forlængelse af samarbejdsevnerne.
Mod og formidlingsevner	Som skuespiller bruger du dig selv som instrument. Du skal turde arbejde med dig selv, din krop og din stemme. Til gengæld bliver du trænet i at indtage rummet og formidle og præsentere for et publikum.
Projektledelse og handlekraft	Det kræver planlægning, organisering og styring at gennemføre en skabende proces. I har alle et ansvar for de beslutninger, der bliver taget.
Håndtering af komplekse processer	Der kan være mange bolde i luften i en iscenesættelsesproces: lys, lyd, kostumer, tekstbearbejdning, øveplan, udvælgelse osv. Samtidig skal I alle bidrage og føle ejerskab.
Analyse og refleksion	Gennem analyse af andres arbejde, holdets visninger og professionelle forestillinger træner du dit blik for, hvad der virker i en iscenesættelse. På samme måde bliver du skarpere, når du reflekterer over dit eget arbejde.
Evne til at give og modtage konstruktiv feedback	Når du investerer dig selv i en skabende proces, er der meget på spil. Det kan derfor være svært at tage imod kritisk og konstruktiv feedback. Men et kritisk blik udefra kan være guld værd: Det kan føje nye perspektiver til og løfte iscenesættelsen kunstnerisk.
Sammenkobling af teori og praksis	Du kommer til at øve dig i at afprøve den teoretiske viden, som du bliver præsenteret for, i praksis. Det kan give nye og spændende perspektiver til spillet og iscenesættelserne.
Kulturelt perspektiv	Ved at interessere dig for scenekunstens forskellige forskellige udtryk, forskellige genrer og forskellige traditioner, historiske og nutidige, får du viden om kunst og kultur nu i dag og i fortiden. Det supplerer den kulturelle bagage, du får i mange andre fag.

Refleksionsøvelse | Kompetencer

Formålet med refleksionerne er at stille skarpt på kompetencerne i faget.

Læs om kompetencerne i skema 1.1 på side 14, og overvej de følgende spørgsmål:

1. Hvad er du overrasket over, og hvad vidste du godt i forvejen?
2. Hvorfor spiller det rigtige mindset, dvs. den måde, man går til undervisningen på, så stor en rolle i lige netop faget dramatik?
3. Hvad bliver den sværeste kompetence for dig at få i spil, når du skal samarbejde med en gruppe om en scenisk proces?
4. Kan du forudse andre benspænd og udfordringer i arbejdet med drama end dem, som står i skemaet?
5. Hvad ser du frem til?

Praktisk øvelse | Klappe og skifte plads

Formålet med øvelsen er at træne koncentration, nærvær og samarbejde.

1. Stil jer i en rundkreds og send et klap rundt til hinanden på tværs af rundkredsen. Send klappet afsted til en bestemt modtager ved at få øjenkontakt og sige navnet på den, I sender til. Modtageren sender derefter klappet videre til en ny person på samme måde.
2. Når det kører, begynder I at bytte plads i rundkredsen ved at følge efter klappet og overtage pladsen fra den, I har sendt klappet til. Udvid evt. øvelsen ved at sætte flere klap i gang samtidig.
3. Overvej i fællesskab, hvad øvelsen kræver af jer? Hvad kan I tage med jer ind i processerne med at skabe teater?

Praktisk øvelse | Tableauer på tid

Formålet med øvelsen er at træne koncentration, nærvær og samarbejde.

1. Fordel jer i store grupper med 7-9 personer i hver. Vær parate til at dyste om at lave det bedste tableau, dvs. stillbillede, indenfor en kort tidsramme. Emnerne kan være 1) en kugle, 2) en traktor, 3) en lænestol, 4) en giraf osv. Alle i gruppen skal deltage i tableauet. En af jer styrer slagets gang: præsenterer emnet for tableauet, tæller ned til premieren fra 10 til 0 og giver point for det bedste.
2. Overvej i fællesskab, hvad øvelsen kræver af jer? Hvad kan I tage med jer ind i processerne med at skabe teater?